

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Julius' 6-dikán 1819.

Frantzia Ország.

A' Követek' kamarájának Jun. 19-dikén tartott ülése nagyon nevezetes vala. A' Ministerek és Independensek' között fontos nyilatkozatások fordultak elő. Alkalmatosságot Bignon nevű képviselő adott reá. Emlékeznek a' Kurir' T. Olvasójai, hogy Minister Deserre nem régen nagyon heves beszédet tartott vala ezen kamarában azok ellen, a' kik kérelmet adtak volt be azeránt, hogy a' számkivettett Frantziákat általjában mind vissza kellene hivattatni. Arra is emlékeznek T. Olvasójink, hogy néhány képviselőnek nem lévén idejek arra, hogy ezen tárgyra nézve a' kamarában beszédeket tarthassanak, beszédjeiket, mellyeket el nem mondhattak, azután nyomtatásban tették közönségesse. Így tselekedett az itt nevezett Bignon is, kinek kihirdetett beszédében (lásd a' múlt félesztendőben költ M. Kurir XLVI-dik számú darabjának 366-dik lapját) ezen szavak fordultak elő: „Mind azoktól a' tárgyaktól, mellyekről előttetek beszélni szerentsém vala, elvonván figyelmemet, van még fenn, arra, hogy a' Számkivettettek visszahivattassanak, egy *argumentum*, melynek valóságos dolog a' fundamentuma, 's a' melly kevés emberek előtt esmeretes, egy olly *argumentum*, melyről beszélnem, engemet, egy ily nagy és veszedelemmel fenyegető időben, tsak egy szánakozásra méltó szerentsélen sors akadályoztatott-meg, egy

„rettentő *argumentum*, mondom, mellyet én ezen Orálószékből kimondani félénk valék, 's a' mellyet tselekedni az Orálószékre való tekintetből, kéntelennek is lenni tartottam magamat. Itt megállok. A' ki lőtt nyilveszsző nem tér többé vissza; mostanában nem élek ezen veszedelmes fegyverrel, 's tsak akkorra halasztom az ezzel való élést, midőn látni fogom, hogy ezt Ministereinkek vakmerő megkeményülése elmulaszthatatlan kötelességemmé tette. Öröggel hiszem azt, hogy Ministereinkek az én halgatásomat méltó módon fogják betsülni, szivellni: én pedig szerentsésnek tartom magamat, ha halgatásom, szerentsélen hazánkfiainak használni fog.“

Azt, a' mire ugyan azon levelünk szerént, a' *Journal des debats* akkor a' Ministereket hathatós szavakkal megintette, hogy a' Bignon' fenyegetődzését el ne halgassák, hanem őtet titkának kimagyarázására képszerűtsék, ezen Junius' 19-dikei ülésben próbálták véghez vinni a' Ministerek. Igasság' Ministere Gróf Deserre így beszéllett.

„Azon vádról akarok, úgy mond, beszélni, a' melly bár ha nem ezen Orátori székből mondatott is el, tsakugyan nem kevesebbé elhatott annak hangja az Ország' minden részeire, arról a' vádról, mellyet ezen kamarának egy tisztas tagja (Bignon) támasztott a' Ministerek ellen, a' ki nem atollotta egy kinyomtatott 's nagyon elszélesztett be-

széd által az Országlószék ellen egy rettentő felfedezéssel, egy veszedelmes és ártalmas fegyverrel fenyegetődni, de a melytől mindazáltal ő az Országlószéket meg akarja kimélleni, reménlvén, hogy a' Ministerek az ő halgatását megbetsülvén, őtet annak félbeszakasztására kényszeríteni nem fogják. Most pedig én, valamint a' jelenlévő, úgy az előbbeni Ministerium' nevében, 's a' Király azon Országlószékének nevében, melynek munkájában a' Király' második visszaállításaától fogva részesülni szerentsém van, meghívom a' tisztelt Urat ezen kamarának sőt egész Frantzia Országnak színe előtt, 's kérésem által kényszeritem őtet, hogy titkát fedezze - fel, 's kinyilatkoztatom néki: hogy az ő további halgatása rágalmazással lesz, 's ezen rágalmazásnak sullyát nem az Országlószék, hanem maga a' rágalmazó fogja érezni; hogy néki önnön betsülete és kötelessége parantsolják, hogy beszéljen; 's hogy az ő halgatása, ha ő a' mellett tsakugyan meg talál maradni, nagyon rosza magyaráztatik.“ (A' Ministernek ezen szavait nagy helybehagyással fogadták a' közép pont és a' jobb oldal). —

Perrier (Bignonhoz): Hát nem felel Uraságod ---

Az *Eurei Dupont* (Perrierhez): Ezen titok nem az Uré--- A' gyűlésben hathatós mozgás támadott, Bignon pedig ülőhelyéről felállván az Orálószékbe ment 's így beszéllett hathatós és felindulást jelentő hangon: — „Szavaimat ezen nyilatkoztatáson kezdem, hogy én nem tartozom az ő Kir. Felsége egygyik Ministere által hozzám intéztetett meghívásnak eleget tenni. (Erre ismét nagy felindulás támadott a' közép ponton és a' jobb oldalon). — Sokak így kiáltottak: Miért ne' tartozna --- Beszéljen az Ur!

Chauvelin: Az Orátornak igaz-

sága van; ne szakaszszák félbe a' beszédjét ---

Bignon: A' Ministernek hozzám intézett meghívása egy votizálást illet, de a' mellyet én nyomtatásban, és nem itt ezen gyűlésben tettem: erre nézve nem is vagyok azért ezen gyűlésnek semmi számolással adós. Votizálásomban a' számkivettetett Frantziáknak pártjokat fogván kinyilatkoztattam vala, hogy kijelentett argumentumaimon kívül nékem van még hátra egy, a' melly valamely különös megtörtént dolgon fundálódik, a' mellyre nézve fenntartom magannak, hogy akkor fogom azt Clienseim javára használni, mikor éppen ideje leszen. (Erre ismét nagyon zugott a' közép pont 's a' jobb oldal). Ha én a' kívánt felfedezést ma megtenném, az, azoknak kiknek véle szolgálni akarok, semmit se' használna. Midőn mi ezen kamarában a' számkivettettek' visszatérésére nézve a' Királynak jóvallást tehetünk, midőn mi az 1816-ban Jan. 12-dikén költ törvény' 2-dik, 3-dik és 7-dik cikkelyeinek eltöröltetését jóvallhatjuk, ekkor leszen annak ideje, hogy én azon argumentumot, melly nállam tartalékban áll, kinyilatkoztassam, azért, hogy akkor jó következtetést várhatom. Addig, úgy itélek, hogy jó leszen halgatnom; sőt most azt is kimondom, hogy a' titoknak felfedezését, most, még az Országlószékre se' tartanám hasznosnak. Ezen időpontig, mondom, az a' halgatás, melyre magamat eltökéllettem, állandó kötelességem marad azoknak javára nézve, kiket védelmezni akarok, 's a' melly kötelességnek megtagadására engemet semmi féle tekintet semmi meghívás reá nem veszen.“

* * *

Későbbi tudósítások szerint a' Jun. 19-dikén tartatott ülésben még sokáig folytak a' Bignon titka felett való vete-

kedések. Minister Deserre így folytatta szavait: —

„Minden ember első bírása a' maga kötelességeinek és tselekedeteinek, de csak a' tselekedet előtt ám, és csak addig, míg tselekedete által senkinek jussait és javát meg nem sérti. Mihelyest valakinek érzése valamely tselekedet által a' külső világosságra kijött, mindeneknek, kiket az érdekel, jussok van arra, hogy ezen tselekedetet qualifikálják (ítéljenek felölle) 's ha tettzik, ellene ki is kelljenek. Mi áll abban, hogy Bignon Ur a' maga beszédét nem ezen Oratori székből mondotta-el? Ezen beszéd által, mellyet Bignon Ur kinyomtatott, kihirdettetett, 's ezen kamara' tagjai között kiosztott, megtámogatik-e a' Király' Országlószéke? A' kérdés csak ez. Ha ez valóságos megtámadás, ha ezt a' közönséges vélekedés valóságos megtámadásnak tartja; így senki kétségbe nem hozhatja azt, hogy mi, a' Király' Ministerei, birunk azzal a' jussal, sőt hogy kötelsségünk légyen, hogy itten ezen Megtámadót megszollítsuk 's őtet meghívjuk, hogy vádjának fundamentomait hordja fel és bizonyítsa-meg: mert azt erőssíteni, a' mit Bignon Ur a' számkivettettekre nézve kiadott beszédjének végén erőssítettett, tudniillik, hogy az ő kezében még találtassék egy bizonyos argumentum, egy oly gyilkos fegyver, melly az Országlószéken kemény tsapást ejthet, és hogy ő ezen tsapást csak azért halasztja-el, hogy a' Ministereknek ő általa úgynevezett vakmerő megátolkodásán félelem által győzedelmeskedjék — annyi, mint az Országlószéket minden igyekezettel, egy vádnak, még pedig annyival terhesebb és gyűlölségesebb vádnak terhe alá vetni, mennél bizontalanabb és esmeretlenebb lehet az arra való indítók. Senkinek nintsen, Uraim, az a' jussa, hogy valakit vádolhasson, ha ar-

ra nem alkalmas, hogy vádját kitejt-hesse 's megbizonyithassa.

„Tsak két esetet tehetünk-fel: Vagy semmi közelébről való bizonyítást nem tudott felhozni Bignon Ur mikor beszédjét kihirdette; vagy valóságos bizonyító eszköznek kell kezei között találatni: az első esetben a' lett volna kötelessége, hogy halgasson; ha pedig a' második eset áll-meg, úgy ő, megszollittatván 's meghivattatván, hogy szolljon, hogy magát magyarázza-ki azoknak megszegyennittetésekre, a' kik hozzá ezen meghívást intézik, felfedezni tartozik azt a' rettentő titkot, mellyel ellenek ily nagy bizakodással fenyegetődött. Addig pedig — sajnálom hogy ki kell mondanom, de az igazság és kötelesség kényszerítenek reá — míg Bignon Ur ezen meghívásnak eleget nem teszen, de jure fel lehet tenni felölle, hogy rágalmazást követett-el. De nem is lehet különben, Uraim; hisze' az Országlószék ellen nem birhatunk olyan jussal, mellyel más ellen senki ellen nem birhatunk, azzal tudniillik, hogy azt valaminek halgatása által rágalmazzuk. Minden magános ember ártatlannak tartatik addig, míg meg nem győzetett affelől, hogy bűnös; 's hát az Országlószékre nézve nintsen-e ezen feltételnek az az ereje, melly a' magános polgárookra nézve van? Azt mondja Bignon Ur, hogy oka van, a' melyre nézve most halgatni kénytelenítettik. Mi pedig ismét tsak azt felelhetjük néki, hogy eszserént jobb lett volna néki egészen halgatni. De ugyan ő azt is mondja, hogy a' halgatást félbe fogja azon napon szakasztani, midőn ezen kamarát hajlandónak fogja találni arra, hogy a' Királytól az 1816-ban Jan. 12-dikén hozott törvény' 7-dik cikkelye' eltörlését kérje, melynek ereje szerént azok a' Királygyilkolók számkivetésbe küldettettek, kik a' Bonaparte, visszajövetelében ma-

gokat munkásoknak bizonyították. Ez a nap, Uraim! mint mi reméljük, eljöni soha nem fog. Ezen tárgy eráat, Uraim, egész nyilvánvalósággal kell beszéllelnünk. Én ezen kamarában senkit nem vádolok; 's meggyőződéssel hiszem, hogy azon tagok, kik Május' 17-dikén az ellen kikeltek, hogy a' számkivettettek' nevében beadott kérelem fere tétetődik, semmi részrehajló 's a' Király ellen törekedő indulat által nem ösztönöztek, hanem bizonyos pontig a' Constitúzióból merített argumentumok által ragadtattak arra. Én tehát őket személyesen meg nem lamadom, tsak azt mondom, hogy meg vagyok győzöttetve affelől, hogy azok az egy formájú 's a' számkivetettekért minden különbség nélkül azon egy időben beérkezett kérelmek, a' Királyi Ország-
lasnak valamelly megegyezett akaratból származott megtámadtatása volt legyen. (Erre a' bal szárnyról nagy zúgás, a' közép ponton pedig 's a' jobb oldalon ily kiáltozás, úgy van! úgy van! hallattattak).

Az Eurei Dupont: A' Minister Ur' megyyöződése semmit se' teszen a' dologra ----

A' Minister: — „Nem Uraságtokat illettem beszédemmel; Uraságtokat kihagytam a' játékból; sőt többet mondtam, azt mondtam, hogy megengedem, hogy Uraságtok úgy ítéltek, hogy tsak a' Constitúzió mellett szollanak. De még egyszer elmondom azt, hogy meg vagyok affelől győződve, hogy 20 vagy 30 kéréseleveknek, mellyek mind egy formába öntetve voltak, 's *Conclusiojokban* mind megegyeztek, nem egyebet tárgyazhattak, hanem tsak a' Királyi Országlószéknek megtámodtatását. 'S mi volt valójában a' mi a' Királytól kívántott? Az a' mit hasonló esetben egy magános személytől kívánni, a' kötelességnek legeggyübb érzése, 's a' leggyengébb

erköltsi szemérem, meg nem engedhettek volna. Ezen özszeesküvés' Szerzője ügyesen elintézték vala, hogy legelőbb a' Királyi karakter' méltóságán kell egy dőfest tenni megpróbálni, hogy annakutánna a' Királyság annál bizonyosabban elrontattathassék. Ezen meggyőződéssel keltem én ki ezen kéréselevek ellen, ezzel is fogok mindenkor ellenek ezen gyűlésben kikelni; és sokkal nágyobban betsülöm hazámat, hogy se' azt hihetném, hogy itt valaha olyan Követelek fognak megjelenni, a' kik ezen gondolatban vélelem osztozni nem fognának 's éppen úgy nem tselekednének, mint a' mostani kamara' tagjainak sokkal nágyobb része tselekedett.“

* * *

Mint hogy az igazság' Ministere ezen beszédeben egyebek közt bizonyos özszeesküvésről 's a' Királyi Országlószéknek megygyezéssel való megtámodtatásáról is beszéllett, ez által némelly tagok nágyon érdekeltetve lenni érezték magokat, kiknek neveken és képeken Chauvelin felállván, sajnállotta, hogy az igazság' kormányozóját az indulatosság 's a' részrehajlás lelke ily fundamentumatlan erőssítésekre ragadhathatta: — „Egyéberánt, így szollott Chauvelin végezetre, mi az oka, hogy Bignon Urnak ezen megszollittatása ily sokáig halasztatott? Ha a' Ministereknek jussok van ezen meghívásra, miért várokoztak azzal ily sokáig? A' mi magát a' dolgot illeti, szavakat is olyanokat adnak a' mi Collegánknak Bignon Urnak szájába, mellyek abból soha ki nem jöttek. Így példánakokáért, ő soha nem mondta azt, hogy titlának felfedezését halasztani fogja addig, még a' mostani kamara helyébe más kamara nem fog özsze gyülekezni.

Perreau és az Eurei Dupont is felállván azokat védelmezték a' Minister' beszédje ellen, kikért ők adták-be a' ké-

relmeket. Dupont meghívta a' Minis-
tert, hogy mutasson azok között, kik
kérelmeik által számkivettettekért a' ka-
marához folyamodtak, tsak egygyet, a'
ki betsületes polgár nem volna. — A'
Minister erre így felelt tsak ülőhelyéről:
Az en szavaim nem intéztettek a' Kérők
ellen. — *Courvoisier* pedig abban fogta
pártját a' Ministernek, hogy azt magya-
razza meg, hogy egy özszeesküvésnek
fennállását nem minden fundamentum
nélkül lehet erőssíteni: —

„Egy tag (*Chauvelin*), ki előttem
beszélle, így szól *Courvoisier*, annak
megbizonyítását kíváná Ministerünktől,
hogy áll-fenn özszeesküvés. Én szolgál-
hatok ezen Orátornak *praesumptioval*
(az az, hogy fel lehet tenni egy ily özsze-
esküvést). Párisban egy igazgató Biztos-
ság áll fenn; ez, egy Frantzia fő város-
ban (Lyonban) lévő, kilentz személyekből
álló Biztossággal levelez, melly amattól
útasításokat, vagy inkább parantsolato-
kat veszen. A' kilentz tagok között min-
denik azon iparkodik, hogy magának özs-
zetsatolódásokat tsinálhasson, 's abban
maga ül-elöl. Ekképpen ágaztatják a'
departamentekre szélyel a' magok egy-
gyetértéseket. Ily módon könnyen le-
het kérelmeket készíttetni, 's a' többi.
(Ezen beszéd hosszas zugolódásra szol-
gáltatott alkalmatosságot).

(Ez a' heves beszélgetés még sokáig
folyt ekképpen; Gróf *Decazes* is tüzes
beszédet tartott. Mind ezekre vissza té-
rünk a' jövő pénteki újságunkban).

* * *

Az Úrnapi proccessió Párisban Jun.
15-dikán szokott fényességgel ment vég-
hez. *Monsieur*, a' Király' testvére,
Angouleme Princzel és Princznével a'
S. Germain l' Auxerrais, Princz *Berry*
pedig a *Magdalena* templomabéli pro-
cessióval mentek. A' Párisi Protestans
lakosok nagy részint, önként szőnyege-

ket függesztettek ki ablakaikból. Gróf
Boissy d' Anglas ellenben, a' ki hason-
lóképpen Protestans, megizente a' Pol-
gármesternek, hogy ő maga ugyan nem
fog az ablakaiból szőnyegeket kifüggesz-
tetni, hanem a' Polgármesterre bizza,
hogy, ha szükségesnek találja, gondos-
kodjék maga rólla.

Az az irás, melyről említettük, hogy
40 Frantzia Fő Papok' aláírása alatt a'
Papához küldetett, három részekből áll.
Egygyikben az Egyháznak Frantzia Or-
szág' állapotját írják-le az Érsekek és
Püspökök. A' másikkban az Országglószék
intézteit 's czélzásait adják elő. Har-
madikkban a' magok vélekedéseiket feje-
zik-ki. Az egészszt azzal rekesztik-be,
hogy átaljában az ő Szentsége' böltsessé-
gere bizzák meghatározását, hogy mitso-
da eszközökkel kellessék élni.

Spanyol Amerika.

Az Admirális *Brion* hajós seregé-
ről még semmi bizonyost nem tudunk;
nagyon ellenkező tudósítások érkeztek
felőlle. Némelyek azt erőssítik, hogy
nagy tengerhánykodás lepte volna meg,
's tsak nem semmivé lett egész expedi-
tziója; más tudósítások ellenben azt erős-
sítik, hogy a' *Caraccasi* partra szeren-
tsésen kiszállított 3000 embert, kik *Por-
to-Cabellóra* reá ütvén azt elfoglalták.

Sokkat bizonyosabban irnak a' *Mac-
Gregor* expeditziójáról. Ő a' *Darien*
nevű keskeny földnek napkeleti partjára
tette-ki fegyveres népét, a' hol *Porto-
belló* nevű várat, melly Panamának tsak-
nem általellenében esik, elfoglalta. A'
Spanyol Kommandáns *Hoare*, ki ezen
tartományt kormányozza, előre megizen-
te volt a' *Carthagénai* Kommandánsnak,
hogy küldjön segítséget *Porto-bellónak* vé-
delmezésére: de ez nem merte telyesíte-
ni a' Panamai Kommandáns' kívánságát,
azzal mentvén magát, hogy a' vezérlése

alatt lévő katonaság már 15 hónapoktól fogva nem kapott zsoldot, melyre nézve nagyon hajlandó az elpártolásra, 's félni lehet, hogy mind Macgregorhoz csatolná magát. Macgregor, azonnal hogy Porto-beliót megvette, Bonaparte' idejébéli hangon készült proklamációt hirdettetett-ki, melyben ily kifejezések fordulnak elő: — „Az Uj-Granadai armáda (így nevezi a' vezérleése alatt lévő sereget) ditsősséggel fedte-be magát. Portobello, Déli Amérikanak legerőssebb vára, a' ti karjaitok' vitézségének csak néhány orákig se' állhata ellene. Katonák! Első várfoglalástok ditsősséges vala; ez néktek szerentsére és további győzedelmekre való útát nyít! Panama hív beunüinket. Előre tehát katonák, hadd láthassa nem soká a' Déli Océánus a' maga' partjain az Istmus (a' Panamai keskeny föld') meggyőzőjít!“ — Macgregor maga személyesen vezérlette-be seregeit Portobelloba. A' vár' erősegeire 's a' benne találtatott készülétekre nézve nem lehetett volna annak ily hamar történhető elfoglaltatását várni. — 115 ágyut, 8 mozsarat, 1460 hordó puskaport, 19,626 golyobist, 2640 bombit, 28,760 puskatöltést, 300 puskát találtak benne. Hanem az ott lévő őrző sereg csak 466 emberből állott, kiknek egy része Macgregornál szolgálatot vállolt. Macgregor haladék nélkül Panamának szándékozott útját venni.

A' Ney-Yorki levelek után az a' hír terjedett-el, hogy Generális *San Martin*, a' Chili beli insurgens armáda fő vezére, innét 3000 emberekkel Buenos-Ayresnek vette volna útját. Az ő útját némelleyek arra magyarázzák; hogy azoknak védelmezéssekre menne oda, a' kik Constitúción fundálódó Monarkhiát akarnak felállítani. Mások ellenben úgy itélnék, hogy azért viszi ezen armádát Buenos-Ayresbe, hogy ezt, a' Radiksi

régen készülő nagy expeditzió ellen, ha talám ez oda célozna, 's ott véletlenül meg találna jelenni, védelmezze.

Az Amériikai levelek még meg nem szüntek erőssíteni azt, hogy Spanyol Ország Cubát Angliának adta. — Az a' hír is szárnyalni kezdett, hogy Kaliforniát meg az Orosz Birodalomnak engedte által Spanyol Ország. — Mondják, hogy egy Orosz fregát jelent volna meg a' Kaliforniai part mellett, 's ez hirdette volna ott ki ezen általengedést.

B é t s.

A' *Perugiából* Junius' 26-dikán indult levelek szerint a' Karolina Császári Fő Hertzegasszony egészsége nrponként erőssödött, annyira, hogy örömmel reménlették, hogy a' Cs. Fels. Udvarnak Florenzia felé lejendő elutozása kevés napok mulva megtörténhet.

* * *

Bétsnek figyelmét egy üstökös tsillag, minekelőtte az újságokban valamit olvastunk volna felőlle, véletlenül magáta vontá, annyival is inkább, hogy nagyon jól lehet látni, 's olyan helyt tűnt elő, hogy Bétshez nagyon közel lenni látszik. A' kik Bétsbe jártak tudják, hogy a' mint a' Duna Bétshez közelit, jobb partján egy hegy emelkedik-fel, melynek neve Leopoldi-berg. Bétsnek bástyájáról nevéen az ember ezen hegy felé, éppen itt látja ezen tsillagot a' Duna felett, 's a' látás' határozatja felett csak annyi magasságra, mint a' nevezett hegy háromszor véve. Üstökét felfelé veti, csak valami kitsinyt hajlik napkeletre. Szép nagy tsillag! Azt tartják felőlle, hogy nem fog alább való lenni, mint az 1811-beli volt.

Itt rettentő meleg napok kezdettek járni.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Budai M. Aszszonyi-Egygyesület az ő tisztelt Elölülőjét, Méltóságos Szápáry Anna Méltóságos Gróf Sándor Vincze ő Nagysága Hitvesének halála által elvesztvén, hogy a' jóltévőségnek lelke tovább is hathatósan fenn tartassék, és a' szegényeknek gyámolítása bizonyos úton és módon folytattassék: a' kegyes Intézetnek Tagjai gyűlést tartottak, és köz megegygyezéssel választották Elölülőjöknek, 's megkérték Nagy Méltóságú Korompai Gróf Brunszvik Jó'sef Magyar Országai Királyi Tárnok Mester ő Excellentiájának Hitvesét született Majthényi Mária Anna Aszszony ő Excellentiáját, a' ki különben is könyörületes jó szívének, és a' szegényeken segítő kész indulatjának olly fényes példáit adta, hogy az ő Kormányozása alatt azon szent célra való törekedés új életre kaphat. Ő Excellentiája eddig is azon Intézetnek fő munkás tagja volt, 's azért az Elölülőségre emeltvén üresen hagyta egy főbb Tagnak helyét, mellyre ugyan az nap hasonló köz megegygyezéssel választatott ő Excellentiájának leánya Julia, Báró Szoborsinyi Forray Úrnak Hitvese.

* * *

Posonyban Június' 21-dikén a' Királyi Academia egy érdemes Elöljáróját, úgymint Nagy Tiszteletű Hemtner Florián Urat, a' Kegyes Oskolák' Szerzetének Tagját, és ezen Acemiának Pro Directorát vesztette el véletlen gutaütés által. Az ő jeles Tudománnya 's kellemetes nyájassága által azt megnyerte, hogy valamint életében közönségessen kedveltetett, úgy holta után az ő elvesztését mindnyájan sajnálják.

Kassáról. — Kassa Városának közönségesen szeretett és tisztelt Fő Birája, néhai Tek. Dobai Dobay Dániel Ur, sokszori tartós erőtelenkedései után, most utollyára Vese-gyuladásbeli nyavalyában Június' 2-dik napján, közönséges hasznú életét, 65 esztendő korában bevégezvén, — meghidegedett teste, az utolsó tisztességet megadó külömbkülömbféle rendű, rangú, és méltóságú Uri Rendeknek és személlyeknek, érdemes Polgároknak, Polgárnéknak, és mindenféle városi lakosoknak kísérések; — és szép keresztényeni türedelmet hangzó, mindenféle városi harangoknak szomorú zúgások között, a' Reformatusok temetőjökben készített kriptában, Június' 5-dikén eltemettetett. A' következett napon u. m. Június' 6-dikán reggeli tíz órakor, tartotta az Exequiát, vagy utolsó tisztességtételt, a' Reformatusok mostani szeretett Predikátorok, szent letzkéül választván Esa. III. 2. 3. 4. verseit, mellyeknek útmutatások szerént, ékesen és tudósan rajzolván le, az igaz és jó Birót, a' jelen volt fényes gyülekezet előtt, kézzel tapogathatóvá tette abban, a' megholt Birónak, néhai Tek. Dobay Dániel Úrnak igaz képét: a' ki is, a' maga válogatott erköltsű karakterével, mint jó ember, mint jó biró, mint igaz Kosmopolita, — Kassa városa polgárjainak szivekben sokáig tartó, jegyző könyveiben pedig meg nem haló betses emlékezetét hagyta maga után.

* * *

Devetserből Veszprém Vármegyében: Azon szerentsétlenség, melly e' folyó esztendőben kedves Hazánknak több helységeit érte, a' mi Mező-Városunkat is nagy szomorúságba merítette; mert Márztius' 17-dikén dél tájban tűz támadván

másfél óra alatt minden kitelhető védelmezésnek ellenére 148 házat hamuvá tett, és így a' lakosokat végső szegénységre juttatta. Mély keserűség epeztette mindnyájunknak szívét elpusztult Városunkat tekintvén, tsak az a' reménység ébresztette még valamennyire elnyomattatott sziveinket, hogy termő földjeinkben, 's a' következő aratásban reménylhattünk segedelmet. — De ezen egy biztató vigasztalástól is végképpen el estünk, midőn Junius' 7-dikén délután a' szörnyű jégesső elverte egész határunkat, 's így kettős sulyával nyom bennünket a' nyomorúság, mert mind a' Városban, mind a' földjeinken pusztulást látunk; és mind a' mostani szükségétől keményen nyomtatunk, mind a' jövődöbéli szegénységtől irtózva félünk. — Hazánknek boldogabb Lakosi! kiket az Isteni Gondviselésnek rendelése illy sulyos nyomorúságtól megkéméllett, vessetek könyörületes szemeket egy illy elnyomorodott községre, melly hasonló szomorú esetekben mindenkor kész volt Hazafi társait segíteni, és vigasztalni.

* * *

Kulán Nemes Báts Vármegyében több nemes érzésű Tisztviselők, midőn Ketskémét Városának tűz által való szerenstéltenségét meghallották, egyszeribe azon nagy lelkű gondolatra jöttek, hogy ezen kárvallottakon a' tőlők kitelhető módon segítsenek. Ezen jóltévő tételre tehát egy Theátroni Játékot adtak elő, 's arra a' környékben lakozókat is meghívták. A' játékból a' kárvallottaknak segedelmekre 200 forintnál többet gyűjtöttek, a' mit tellyes örömmel által is szállítottak.

Büdöskö-füstölési-készület.

Valamint az Orvosok úgy a' Nemorvosok is jól tudják már, hogy melly hasznos orvosi erővel bírjon a' бүдösköne gőze, ha ahoz alkalmaztatott készület' segedelmével a' test véllé füstöltetik. De éppen így tudva van az is, hogy az ezen füstöléshez kívántató készületet, vagy alkotmányt eddig tsak Bétsből lehetett nagy költséggel megvitetni, és hogy éppen ezen drágasága okozza, hogy oly módon el nem terjedhet 's oly számossá nem lehet, mint kívánható volna. Hogy tehát ezt hazánkban minden Orvosok lehető oltón megszerezhessék, ezennel hírül adja az Alólirt, hogy egy idevaló Orvosnak igazgatása alatt, a' ki egy illyen füstölő készületet maga is leghasznosabb következással tart, ityeneket oly tökéletesen készített, hogy a' Doktor *Gales* által Párisban feltaláltatottaknál 's Doktor *de Caro* által az Austriai Státusokba általplántáltatottaknál semmivel nem alábbvalók. Egy illy egész készületű alkotmányra, a' bepakkolást is belészámálván, Conv. pénzben 150 forint. Azon Orvos Urak, kik magoknak ezt megvitetni kívánnyák, járuljanak vagy azelőttök esmeretes idevaló kereskedő házakhoz, vagy pedig frankozott levelekkel egyenesen magához az Alólirthez, melly esetben néki, az elküldés' módját is megírni ne terheltessenek. Minden illy készület mellé egy rajzolat, egy modella, 's a' felállítás', sőt, ha kívántatni fog, a' véllé való bánás' módjáról is, egy előadás, leírás, adatik. Pest, Május' 1-ső napján 1819. —

V o g e l S. A. Privilegiált Há-
zibutor-Fabrikás.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —
Julius' 2-dikán 248 — 3-dikán 248 — 5-dikén 247 $\frac{7}{8}$ — forintot.

A' marhahúsnak fontja, Bétsben, Juliusra, 18 krajtzárra határozatott.